

SKÖTSELPLAN FÖR TINGSTUHÖJDENS NATURVÅRDSOMRÅDE

PLANEN ÄR FASTSTÄLLD GENOM
LÄNSSTYRELSENS BESLUT DEN 12 MARS 1986

Koncept

Innehållsförteckning

1	Inledning	sid 1
1.1	Allmänna data	1
1.2	Översiktlig beskrivning	1
1.3	Nuvarande markanvändning	2
2	Disposition och skötsel av mark och vatten	2
2.1	Övergripande mål	2
2.2	Generella riktlinjer	2
2.2.1	Skogsmarken	2
2.2.1.1	Beskrivning	2
2.2.1.2	Målsättning	2
2.2.1.3	Skötsel	3
2.2.2	Faunavård	3
2.2.3	Jakt	3
2.2.4	Skötselområden	3-8
3	Anordningar för rekreation och friluftsliv	9
3.1	Övergripande mål	9
3.2	Riktlinjer och åtgärder	9
3.2.1	Tillgänglighet	9
3.2.2	Friluftsanordningar	9
3.2.3	Renhållning	9
3.2.4	Naturvårdsomr. utmärkning	9
4	Fillsyn	9
5	Dokumentation av utförda åtgärder	10
6	Finansiering av naturvårdsförvaltningen	10

INLEDNING

1.1

Allmänna data
=====

Benämning: Naturvårdsområdet Tingstuhöjden
Län: Södermanland
Kommun: Strängnäs
Socken: Strängnäs

Lägesbeskrivning: Naturvårdsområdet är beläget omedelbart väster om tätorten Strängnäs.
Ekonomiska kartbladen 10763, 10773.

Kommunikationer: Området kan lätt nås från tätorten Strängnäs samt via E3:an.

Areal: Total 57,2 ha
Land 57,2 ha

Äng 0,5 ha
Skogsmark 33,7 "
Berg och hållmark 23,0 "

Markägare: Strängnäs kommun

Naturvårdsför-
vallare: Strängnäs kommun

1.2

Översiktlig beskrivning
=====

Tingstuhöjdens naturvårdsområde är beläget väster om Strängnäs tätort och norr om E3:an.

Berggrunden består till större delen av gnejser. Området är kuperat och bergbundet. Det har flera goda utsiktspunkter med vy ut över Strängnäs och Mälaren.

I söder är S:t Eskils källa belägen. Där finns också en sten rest till minne av S:t Eskil, Södermanlands apostel.

Området är bl a på grund av det korta avståndet till tätorten, ett flitigt använt exkursionsmål av kommunens skolor. Även som rekreationsområde för befolkningen i Strängnäs har Tingstuhöjden stor betydelse.

Ett flertal strövstigar genomkorsar området. Militärmyndigheterna vid P10 har också anlagt ett elbelyst motionsspår som även nyttjas av ortsbefolkningen. Dessutom anordnar Friluftsförbundet regelbundet tipspromenader och naturstigar.

I den norra delen finns fyra parallella kraftledningarna tillhörande Älvkarleby kraftverk.

I centrum av området (stg 488 privat ägare) finns ett bostadshus med intilliggande uthus och inägomark.

Frädvegetationen domineras av hållmarkstallskog men beståndsvis förekommer rikligt med yngre lövträd. I söder förekommer ett rikt buskskikt av hassel. Bland övrig flora kan nämnas örten sötvedel som växer på en lokal inom den västra delen av området.

Det faunistiskt intressantaste området är i söder där hasselsnok förekommer.

1.3

Nuvarande markanvändning

Närrekreations- och exkursionsområde där skogsavverkning i mindre omfattning förekommer. Inom den norra delen har Älvkarleby kraftverk AB nyttjanderätt till marken under kraftledningarna.

2

DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK OCH VATTEN

2.1

Övergripande mål

Målet för skötseln skall vara att långsiktigt för allmänhetens friluftsliv trygga tillgången till ett tätorts-nära rekreativområde samt slå vakt om flora och fauna. Alla i naturvårdsområdet ingående naturtyper såsom äng, lund, skogs- och hållmark, kärr och mossar skall bevaras och vårdas.

Huvudprincipen för hävden av odlingsmarken samt vården och skyddet av skogs- och hållmarksområdena skall gälla för överskådlig framtid. Skötselplanens detaljanvisningar skall däremot ses över vart 10:e år eller i övrigt när det anses påkallat av berörda parter.

2.2

Generella riktlinjer

2.2.1

Skogsmarken

2.2.1.1

Beskrivning

Skogs- och hållmarken omfattar i det närmaste hela naturvårdsområdet medan övriga markslag är av ringa omfattning. Hållmarken bevuxen med hållmarkstallskog sätter sin prägel på en stor del av området. I övrigt finns i söder några små ängs- och lundartade partier med dominans av hassel. Längst i väster finns äldre grandominerad barrblandskog. I norra delen under kraftledningarna består vegetationen av ett delvis tätt och artrikt buskskikt. I anslutning till den gamla inägomarken (stg 488) finns ett lövkärr och en liten torräng.

2.2.1.2

Målsättning

Målet för hävden av skogsområdena skall vara att genom naturvårdande röjningar och gallringar skapa en varierad och tilltalande miljö för växter, djur och människor.

Syftet med skötseln av skogsområdena skall vara att åstadkomma strövvänliga skogar av varierad ålder och trädslagsblandning.

Berg- och hållmarker, kärr och mossar lämnas orörda.

2.2.1.3

Skötsel

Vid skötselåtgärder i form av röjningar och gallringar skall träd och buskar i olika åldrar och skikt kvarlämnas. Dessutom skall eftersträvas att utveckla artrikedomen i träd- och buskskiktet.

Vid beståndsanläggning bör i första hand självföryngring eftersträvas. Kvarlämnade fröträd får växa in i beståndet.

All virkes- och övrig transport skall utföras så att mark och vegetationsskador minimeras.

Allt ris bortlas från och i anslutning till befintliga stigar.

Stormfälld skog kan omhändertas.

Konstgödsel och kemiska bekämpningsmedel får ej användas.

Naturvårdsförvaltaren bör genom avtal med kraftverksbolaget överta utförandet av de återkommande röjningarna under kraftledningarna.

2.2.2

Faunavård

Faunavårdande hänsyn skall tas i hävden av skogsområdena. Skogliga och andra arbetsföretag skall därför utföras under sådan tid och på sådant sätt att störningar av faunan ej uppstår.

2.2.3

Jakt

Jakten inom området är tillsammans med på övrig kommunmark t o m 1987 upplåten till ett jaktsällskap. Jakten skall bedrivas i överensstämmelse med god jaktset och viltvård samt fastställd skötselplan. Speciell hänsyn skall tas till det rörliga friluftslivet.

2.2.4

Skötselområden

Bilaga 2
(skötselområdeskarta)

Naturvårdsområdet har indelats i skötselområden. Områdena har markerats på karta och beskrivits med ledning av utförda inventeringar.

Målsättning för skötsel samt istandsättnings- och underhålls-åtgärder finns angivna.

Område nr 1 1.2 ha

Beskrivning: Området är beläget i naturvårdsområdets sydöstra del och består delvis av ett gammalt stenbrott som numera tjänstgör som parkeringsplats.

Ivå belongbord och ett sopstall finns vid parkeringen.

Ett elljusspår passerar området.

Trädskiktet utgörs främst av tall med inslag av björk och enstaka ekar. Buskskiktet är delvis tätt och består av asp, sälg och rönn med enstaka nypon, olvon, druvfläder, berberis och brakved. Fältskiktet innehåller ett flertal arter såsom vilsippa, gökärt, pyrola, viol, smultron, midsommarblomster, häckvicker och liljekonvalje.

Målsättning: Informations- parkerings- och rastplats för besökare.

Istandsättning: Rönjning av främst aspsly. Risbränning.
Iordningställning av parkeringsplats, toalett, bord, bänkar och sopstall.
Uppsättning av informationstavla.
Uppsättning av vägbom för att förhindra obehörig biltrafik längre än till p-platsen.
Anordna säkrare bilutfartsväg mot Strängnäs.

Underhåll: Renhållning och tillsyn.
Slyrönjning

Område nr 2 26.2 ha

Beskrivning: Området består av skogs- och hällmark bevuxen med talldominerad barrskog, några små fattigkärr och i anslutning till den privatägda inägan i centrum en liten torräng.

Ett elljusspår passerar området.

Trädskiktet domineras av äldre tall med inslag av björk och gran samt i öster en grupp lärkträd.

Buskskiktet domineras av en med inslag av asp och rönn. Fältskiktet består bl a av ljung, lingon, mjölon, odon, blodnäva och liljekonvalje.

Målsättning: Strövvänligt och variationsrikt barrskogsområde.

Istandsättning: -

Underhåll: Vid behov rönjning av i första hand aspsly.

Område nr 3 8.6 ha

Beskrivning: Området som består av fyra parallella kraftledningsgator saknar trädsikt. Det består längst i öster av ett fukligt kärrparti medan övriga delar är betydligt torrare. Ett elljusspår korsar området.

Buskskiktet är delvis mycket tätt och artrikt. Förutom en förekommer inslag av rönn, sälg, asp, ek, björk, brakved, olvon, måbär, nypon, berberis, hägg, hassel, slån, samt enstaka oxel, vildapel, hagtorn och getapel.

I fältskiktet ingår bl a ljung, lingon, örnbäken, liljekonvalje, gökärt, ekorrbär, viol, blodrot, hallon, smultron och skogsstjärna.

Målsättning: Område med varierat och artrikt buskskikt.

Istandsättning: Røjning varvid artrikedomen i buskskiktet tillvaratas och utvecklas. Eventuell risbränning. Förvaltaren av naturvårdsområdet utför røjningen.

Vid underhållsarbeten som utförs av kraftledningsbolaget skall samråd ske med förvaltaren för att undvika bestående markskador.

Underhåll: Slyrøjning

Område nr 4 5.3 ha

Beskrivning: Området är beläget mellan kraftledningarna och Kronans mark. Del består av skogs- och hällmarker bevuxna med blandskog. Ett elljusspår passerar området.

Trädsiktet består främst av tall med graninslag och mot kraftledningen mer lövdominerat av i första hand björk samt inslag av asp och enstaka ek och fågelbär. Buskskikt bl a en. Fältskikt bl a ljung, gräs, lingon, blåbär, skogs-klöver, kovall och smultron.

Målsättning: Lättframkomlig och strövvänlig blandskog.

Istandsättning: Svag gallring varvid tall och ädla lövträd gynnas. Risbränning eller flisning inom del av området.

Underhåll: Vid behov slyrøjning.

Område nr 5 5.8 ha

Beskrivning: Skogsmark beväxt med enstaka tallöverståndare samt delvis mycket tät yngre blandskog. Två små kärr ingår i området.

Trädskiktet utgörs av björk, tall och gran med inslag av ek, sälg, rönn, asp och al. Buskskiktet är ringa. Fältskikt bl a lingon, blåbär, örnbräken, liljekonvalje och gökärt.

Målsättning: Blandskog med enstaka gamla tallar och orörda kärrområden.

Istandsättning: Gallring

Underhåll: Fortsatt gallring.

Område nr 6 3.4 ha

Beskrivning: Skogsmark med äldre barrblandskog av tall och gran.

I buskskiktet ingår främst rönn och enstaka hassel. I fältskiktet blåbär, lingon, gökärt, blåsippa och den sällsynta örten sölvendel.

Målsättning: Lättframkomlig och strövvänlig barrblandskog i söder talldominerad.

Istandsättning: Avverkning av granen inom den södra och magrare delen av området.
Självföryngring som kan underlättas genom markberedning och hjälpplantering.

Underhåll: Den norra halvan av området bör överhållas en - två 10-årsperioder.

Område nr 7 2.6 ha

Beskrivning: Hällmark med hällmarkstallskog samt mager skogsmark med äldre tallskog delvis i form av överståndare med ett underbestånd av ek, björk, asp, sälg, rönn och enstaka hassel.

Fältskikt bl a lingon, tjärblomster, styvmorsviol, liljekonvalje och gökärt.

Målsättning: Blandskog med inslag av gamla tallar.

Istandsättning: -

Underhåll: Röjning och risbränning.

Område nr 8	S:t Eskils källa 0.9 ha
Beskrivning:	S:t Eskils källa med omgivande mark av ängs- och hasselundskaraktär. Området har förutom naturvärde även ett kulturvärde. Enligt historiska källor blev S:t Eskil, Södermanlands apostel, ihjälslagen på denna plats. En minnessten finns rest. I anslutning till källan finns även bord och bänkar. Trädskiktet består av tall, björk och ek. Buskskiktet domineras av hassel med inslag av sälg, rönn, måbär, brakved, hägg, try, nypon och slån. I fältskiktet ingår bl a midsommarblomster, teveronika, smultron, humleblomster, smörblomma och vid källflödet ängsbräsma.
Målsättning:	Hassellund och öppen ängsyta.
Istandsättning:	Svag röjning av till hasseln konkurrerande vegetation. Risbränning.
Underhåll:	Årlig slåtter av ängsytan. Slyröjning vid behov.
Område nr 9	1.0 ha
Beskrivning:	Skogsområde med äldre blandskog av tall och gran med inslag av björk. Buskskiktet består bl a av hassel och rönn. Fältskiktet bl a blåbär, blåsippa och skogsklöver.
Målsättning:	Strövvänlig blandskog.
Istandsättning:	-
Underhåll:	Röjning där hasseln gynnas. Eventuell risbränning.
Område nr 10	0.5 ha
Beskrivning:	Mycket tät lundartat parti i södersluttning. En liten under sommaren uttorkad bäck rinner genom området. Trädskiktet som är gles består av ek och björk med enstaka tall, gran, ask, rönn, hägg och fågelbär. Buskskiktet är mycket artrikt och består av hassel, try, slån, måbär, nypon, brakved, lönn, asp, ask, hägg, berberis, druvfläder, olvon och getapel. Fältskikt bl a midsommarblomster och humleblomster. Hasselsnok finns inom området.
Målsättning:	Lundparti med tät buskskikt.
Istandsättning:	Bortröjning endast av uppväxande ask- och aspsly för att motverka utarmning av det övriga buskskiktet.
Underhåll:	Vid behov kompl. ask- och aspröjning.

Område nr 11 1.2 ha

Beskrivning: Hasseldominerat lundartat område med tallöverståndare och enslaka yngre lönn och ek.

Buskskiktet består förutom hassel av sälg, rönn, asp, slån, nypon och enslaka oxel, fågelbär och getapel.

I fällskiktet ingår bl a midsommarblomster, gökärt, smultron, häckvicker, getrams, blodnäva och tulkört.

En milstolpe finns vid cykelvägen.

Målsättning: Hassellund

Istandsättning: Röjning varvid hasseln gynnas.
Risbränning.

Underhåll: Vid behov slyröjning.

Område nr 12 0.5 ha

Beskrivning: Lövkärr med ett trädskikt av björk samt inslag av asp, tall, gran och enslaka ek.

Buskskikt asp, sälg, rönn och try.
Fällskikt bl a älggräs och örnbräken.

Målsättning: Lövskog

Istandsättning: Gallring

Underhåll: -

3 ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

3.1 Övergripande mål

Syftet skall vara att i den mån det inte strider mot bevarandeintresset, främja det rörliga friluftslivet inom området.

3.2 Riktlinjer och åtgärder

3.2.1 Tillgänglighet

Naturvårdsområdet är beläget nära tätorten Strängnäs och i anslutning till E3:an. Stigar genomkorsar området och bidrar till strövvänligheten.

Möjlighet till bilparkering finns i sydost vid ett gammalt stenbrott. Parkeringen bör utökas och förbättras. Dessutom bör utfarten mot Strängnäsvägen iordningställas.

3.2.2 Friluftsanordningar

Bilaga 3
(lägeskarta
friluftsan-
ordn.)

Ett av de militära myndigheterna anlagt elbelyst motions-spår samt flera strövstigar finns inom området. En mindre bilparkering är belägen vid infartsvägen i sydost.

Vid parkeringen finns bord och sopställ och vid S:t Eskils källa i sydväst bord och bänkar.

Parkeringen bör utökas så att ca 10 personbilar kan rymmas. I anslutning till parkeringen bör en toalett iordningställas och de befintliga borden kompletteras med bänkar.

Vägen som går parallellt med E3:an söder om naturvårdsområdet avslängs med en vägbom väster om parkeringen.

En permanent naturlig bör iordningställas inom området.

3.2.3 Renhållning

Hopsamling och borttransport av sopor och latrin bör genom kommunens försorg ske fortlöpande.

3.2.4
Bilaga 3
(lägeskarta
information)

Naturvårdsområdet skall utmärkas i enlighet med svensk standard och av statens naturvårdsverk utfärdade anvisningar.

Områdestavla uppsättes vid parkeringen.

4 TILLSYN

Fortlöpande tillsyn över området skall finnas. Kommunen administrerar och upprättar arbetsinstruktion för tillsynens utförande.

5 DOKUMENTATION AV UTFÖRDA ÅTGÄRDER

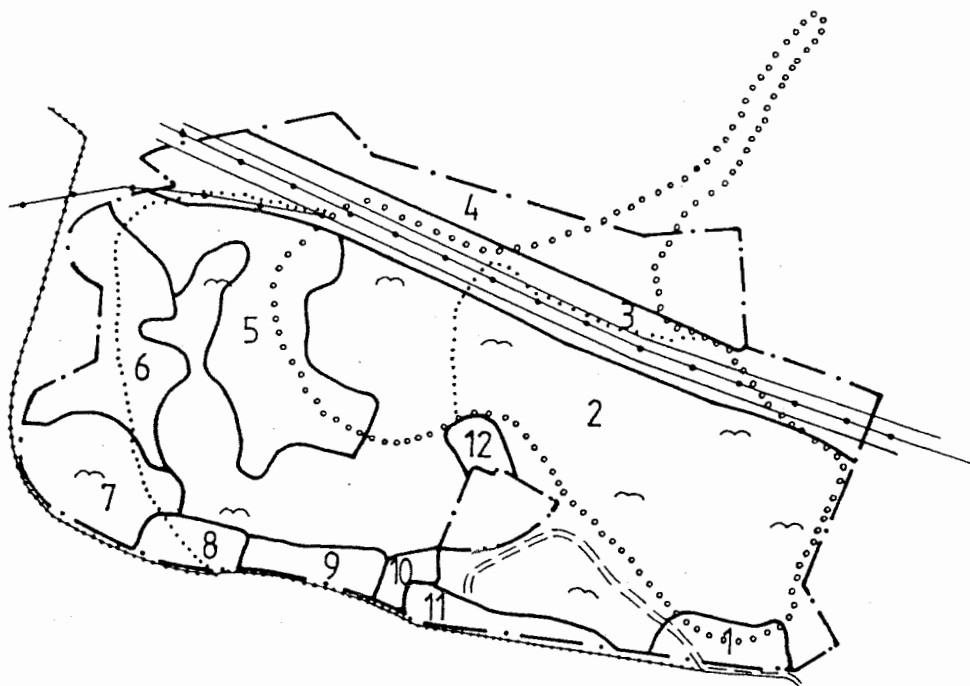
Bilaga 4 Utförda åtgärder inom naturvårdsområdet skall dokumenteras
(åtgärds- för att ge ett bättre bedömningsunderlag för framtida åtgärder.
blankett)

6 FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

Bilaga 5 Kostnadsberäkning avseende dagsverksåtgång, kostnader och
(kostnadsbe- intäkter för naturvårdsområdets skötsel under budgetår 1-10.
räkning)

Bilageförteckning

	Bilaga
Skötselområdeskarta	2
Lägeskarta friluftsanordn/information	3
Åtgärdsblankett	4
Kostnadsberäkning	5

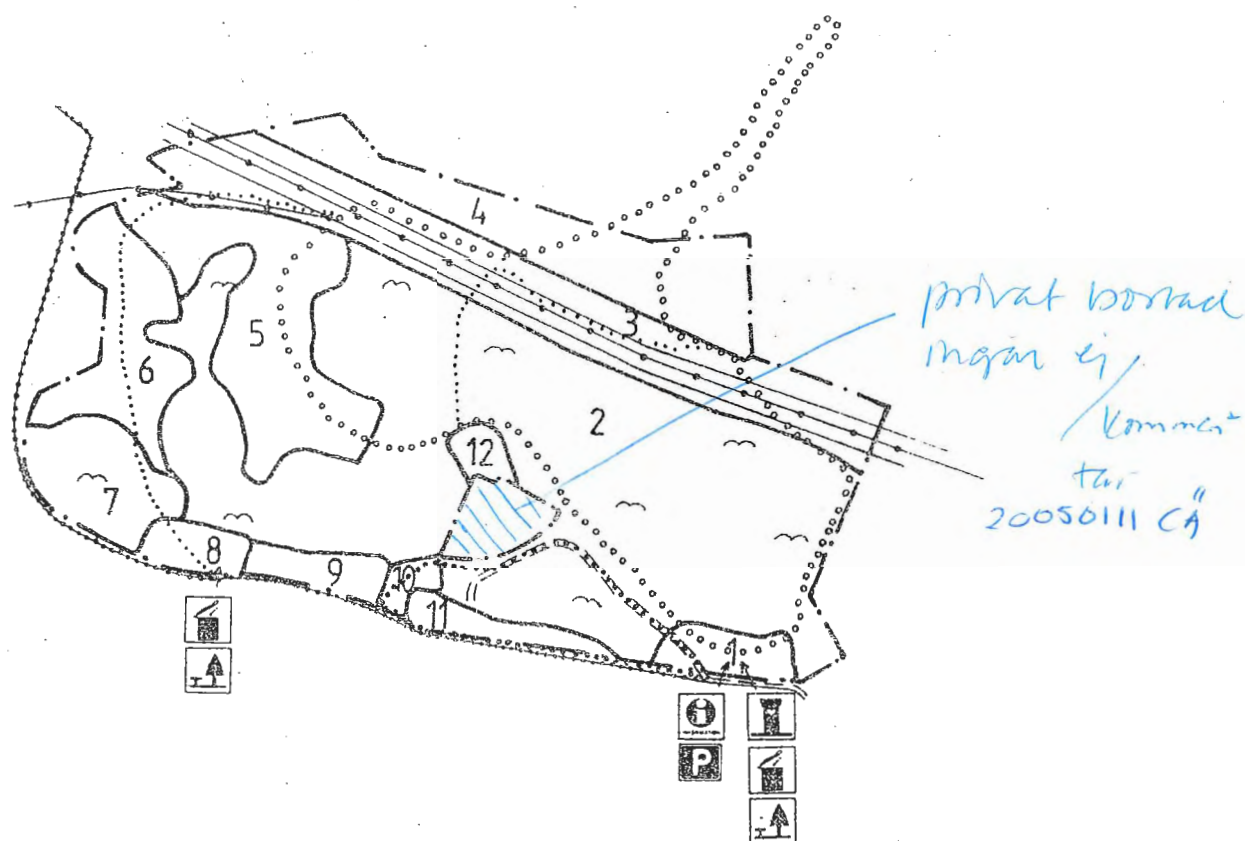

- . — Reservatsgräns
- Sköselområdesgräns
- == Enskild väg
- == Bättre brukningsväg
- Cykelväg
- Stig
- Motionsspår

Tingstuhöjden i

Södermanlands län

Förslag: Informations- och friluftsanordningar

- Reservatsgräns
- Sköselområdesgräns
- Enskild väg
- Bättre brukningsväg
- Cykelväg
- Stig
- Motionsspår
- Planerad naturstig

Skala 1:10 000

0 100 200 300 400 500 600 700 m

123456789

Skötsel- område nr	Utförd åtgärd	Dags- verk.	Kostnad		Ar Mån	Ev. effekt av åtgärd 1933
			Arb	Mtrl		

KOSTNADSBERÄKNING

Beräkning av dagsverken, kostnader och intäkter under budgetår 1-10

Naturvårdsobjekt: Tingstuhöjden

Kommun: Strängnäs

Län: Södermanland

[illegible]

KOSTNADSBERÄKNING

Beräkning av dagsverken, kostnader och intäkter under budgetår 1-10

Naturvårdsobjekt: Tingstuhöjden
 Kommun: Strängnäs
 Län: Södermanland

x) i = istandsättning
 u = underhåll

Skötselområde nr Atgärd x)	Arbetskraftsbehov i dagsverken						Materialkostnad - Maskinkostnad						Intäkter					
	Bå 1	Bå 2	Bå 3	Bå 4	Bå 5	Bå 6-10	Bå 1	Bå 2	Bå 3	Bå 4	Bå 5	Bå 6-10	Bå 1	Bå 2	Bå 3	Bå 4	Bå 5	Bå 6-10
1. i röjn. risbr i ordn. ställ p-plats toalett bord bänkar sopställ info. tavla vägbom utfartsväg u slyröjn	10 10 1					2	10000											
2. i - u slyröjn						5												
3. i röjning u slyröjn	20		5			10												
4. i gallring risbr u slyröjn		20				2												
5. i gallring u "	25					10												
6. i avverkn ev risbr u -	10																	
Summa	75	20	6			2	10000											

KOSTNADSBERÄKNING

Beräkning av dagsverken, kostnader och intäkter under budgetår 1-10

Naturvårdsobjekt: Tingstuhöjden

Kommun: Strängnäs

Län: Södermanland

x) i = istandsättning

u = underhåll

Skötselområde nr Åtgärd x)	Arbetskraftsbehov i dagsverken						Materialkostnad - Maskinkostnad						Intäkter					
	Bå 1	Bå 2	Bå 3	Bå 4	Bå 5	Bå 6-10	Bå 1	Bå 2	Bå 3	Bå 4	Bå 5	Bå 6-10	Bå 1	Bå 2	Bå 3	Bå 4	Bå 5	Bå 6-10
7. i - u röjn ev risbr						10												
8. i röjn risbr u slyröjn slätter	2	1	1	1	1	5												
9. i - u röjn			1			2												
10. i röjn u "	1					1												
11. i röjn risbr u slyröjn	2					2												
12. i gallring u -	2																	
renhållning tillsyn	10	10	10	10	10	50												
Summa	17	11	12	11	11	70												

